

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:
 □ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
Földes Ede
 Könyvkereskedése
 Bethlen-utca 2. sz. alatt,
 a) ha egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Nyílt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Horánszky Nándor.
 1838—1902

Megdöbentő valósággá vált az a szomorú hír, mely már napok óta készitgette elő Magyarország közvéleményét egy újabb csapás elviselésére. Horánszky Nándor, kereskedelmi miniszter, ki hosszú politikai pályájának szép eszméit, terveit és tapasztalatait csak most kezdte volna a gyakorlatba átviinni, miniszteri működése küszöbén meghalt.

A tragikum megdöbentő ebben a fajdalmas esetben. Oly férfiak aludt ki varatlanul, meglepetés szamba jövő hirtelenséggel elete faklya, a kit nemcsak hogy a teremtő ruházott fel kepessegekkel, talentumokkal, hanem önön maga teremtette magát tisztelt, becsült és tudásánál fogva bámulit politikussá.

Keveset mond ez a kifejezés Államferfi, igazában öntudatos, magas nívóról áttekinteni képes államferfi nevelte magát harmincz éves küzdelem alatt. Olyan harmincz éves haboruban, amelyben állandó volt az ostrom, folyton tartó a harc, minden pihenés és fegyvernyugtató nélkül. Folyton birkózott Horánszky Nándor háromszor tíz esztendőök lefolyása alatt, ugyanabban a módorban, ugyanazon effektussal, de nem gyöngülve, hanem folyton gyarapodva a küzdelemben.

Mindjárt első beszédével feltűnt a parlamentben az intelligens férfi és tekintélyt szerzett azon ügyvéd, aki meg a pörökösökben is csak olyan ügyeket vállalt el, ahol valamely közérdeket volt szolgálhatni, de a legkeveset több jövedelemmel bízó ügyet is visszautasította, ha abban egyes osztály, felekezet ellen kellett volna sikra szállania.

Hatását főleg azon titokszerűséggel érte el, ami tudásával járt együtt: a közgazdasági tudományokban való jártasságával. Mert bizony az ellenzéki padokon a jó magyar hazafiasság ropogósan tudott szónokolni, kokardás kalpaghoz illoen demonstrálni, de az államférfiúi gyakorlatához, amelyben számítások és kalkulációk szükségesegek, vajmi kevesen sejdítettek.

Helyi közgazdasági ismeretei is csak általánosságok voltak Horánszky tudása mellett, aki kerülte a fraziológát s még akkor sem kereste a politikai szeptevezt, ha politikai barátjait állította piederasztátra.

Épp abban rejlett ereje, hogy a dolgot és mindig tisztán a dolgot fejtette az adatok egész halmazavai, amiben a fegyelmzett elmének és emlékezetnek fenyes szerep jutott. Különösen olyankor, ha egy egy közbeszólás folytán egészen új részeket rögtönzött bele a már elgondolt beszédbe, s argumentált pontos idézésekkel és számokkal.

A népszerűségnek, az egész nemzet által való tiszteltetésnek magaslatát elérve, midőn maga a király is, egyetértve a nemzetnek véleményével, őt állítja egyik legfontosabb miniszterium élére, negyvenöt nap múltán, az erős férfit összezúzta a halál öldöklő anygala. Egy hitvány kórna baczállusa, avagy rejtőző lobja valamely légáramlatnak — s Magyarország nagyra hivatott minisztere a ravatalon fekszik, zokogó családtagoktól, rokonoktól környezve, kik bizva-bizvást hittek az erős szervezet életképességében, ismerve ellenállását, kitartását, azt a mintaszerű lelki és testi energiát, amit annyiszor, mindenkor tanúsított.

Csak most az egyszer nem! A nagyszabású tervezetek szerkesztője meghalt s tragikus sorsát bizton fájlalhatja állami egész szervezetünk, a nemzet minden egyes tagja. Éppen most sújtott le a csapás, amidőn új keresetforrásokat kell megnyitni a nemzet számára, most, amikor a gazdasági kiegyezés küszöbén az ország boldogulásának kérdése van függőben.

A sors csapása súlyos.

A vesztés mi vagyunk, nemzetünk, közgazdaságunk!

Életraja.

Horánszky Nándor Egerben (Heves megye) született 1838. jan. 15-én. Családja egyike Liptó vármegye legrégebb nemesi családjainak. Iskolai tanulmányait Egerben, jogi tanulmányait pedig a budapesti egyetemen végezte, ahol 1858-ban abszolutoriumot

nyeruen, törvényszéki gyakorlatra lépett és mint ilyen az akkor fennállott szolnoki törvényszéknel működött, ahonnan 1861-ben az újonnan szervezett m. kir. ítélőtáblához neveztetett ki fogalmazónak. Ezen évben nyerte el az ügyvédi oklevelet, amikor Szolnokon törvényszéki bírónak választották meg. Ezen állásáról a provizorium behozatalával lemondván, mint ügyvéd működött és egy a társadalmi, valamint az akkor e terre szorult politikai mozgalmakban is tevékeny részt vett. Az alkotmány visszaállítása után kiváló szerepet játszott a megyei és városi életben, melynek állandóan képviselői tagja volt. 1870-ben képviselővé választották a katolikus kongresszusra, melynek egyik jegyzője lett; 1872-ben pedig ugyancsak a szolnoki kerület által országgyűlési képviselővé választott és mint ilyen az akkori balközépárhoz tartozott; miután azonban e pártból a Ghyeczey-féle árnnyalattal kilépett, mandatumát letette, de a kerület által újra megválasztott. 1875-ben csatlakozott a fuziohoz és az általános képviselőválasztások alkalmával Mosonyban nyert mandatumot. Ezen országgyűlés újítván meg Ausztriával a közgazdasági kiegyezést, Horánszky Nándor ekkor többekkel együtt a közjogi alapon álló ellenzékbe lépett, mely ellenzék az 1892-iki választások alkalmával „nemzetipárt” nevet veven fel, ezen pártnak 1898. óta nemcsak egyik legkiválóbb tagja, de több éven át alelnöke és két éven keresztül elnöke is volt.

1900-ban a magyar tisztiképző intézetek felállításakor a párt fuzionált a szabadelvűpárttal és Horánszky Apponyival együtt e párt kötelekebe lépett, hol mindenkor igen élénk működést fejtett ki a párt és a kormány érdekében. 1902. márczus 5-én nevezte ki ő felsége a Hegedűs Sándor lemondásával megürült kereskedelmi miniszterium vezetésére. A kinevezést egy a parlament, mint az ország közvéleménye igen rokonszenvesen fogadta, s Horánszky tele ambícióval, életkedvvel fogott hozzá, hogy nehez elhivatásának megfelelően. Horánszky Nándor 1878-tól rövid betegkedés után f. hó 19-én bekövetkezett haláláig — kevés megszakítással — mindig tagja volt a parlamentnek, s most legutóbb a szépsí kerületet képviselte a Hazban.

SZEMLE.

Jókai ellen. A képviselőházban f. hó 18-án olyan botrány történt, mely bár rendezői rögtön megkapták érte a megérdemelt megszégyenítést, mégis alkalmas arra, hogy rossz hírt hordozzanak világra felőlünk. A legrosszabb hírt: a költő dicsőséges munkájának érteke iránt való érzéketlenségünk és hátlatlanságunk megjellegző híret. A közoktatás-ügyi költségvetés egy tételé azt javasolja hogy a költő-fejedelmnek tiszteletdíjképpen továbbra is szavazzák meg azt a fizetést, melyet az „Osztrák-magyar monarchia irásában és képmén” ez nagy mű szerkesztéséről annak éppen most történt befejeztéig kapott. A függetlenségi párt egyik tagja: Várady Károly, vállalkozott arra a csúf szerepre, hogy ebben a kérdésben beálljon a néppárt előőrsenek és támadást intezzen a kormány ellen. Csatlakozott hozzá Rakovszky István és érthetetlenül Madarász József. Pedig tudjuk hogy a 48-as események előkészítésében Jókainak előkelő része volt; tudjuk, hogy Jókai volt az, aki ezen idők átelt eseményeit híven, mely nemzeti érzéssel adta át egymásra következő generációknak, kikre nézve azok a leírások és elbeszélések a szabadság és hazaszeretetnek szakadatlanul buzgó forrasává lettek; Jókai volt a dicsőséges heroldja Nyugat-Európa kulturális közösségbe való befogadtatásunknak; ő ébresztette fel az érdeklődést világszerte nemzeti irodalmunk és képességeink iránt. Meltán zugott fel tehát minden oldalról a felháborodás, melynek szigoruan elítélő szavakkal adott hangot Wlassics Gyula kultuszminiszter.

Az új kereskedelmi szerződések. Egy német lap azt jelenti, hogy az Oroszországgal, Ausztriával, Magyarországgal és Olaszországgal való tárgyalások a

kereskedelmi szerződések ügyében már annyira előhaladtak hogy nemsokára kielégítő befejezésük várható oly irányban, hogy az új kereskedelmi szerződések közül legalább az egyik már ősz végen tárgyalható lesz a Reichstagban.

Török Bertalan beszéde.

Török Bertalan, városunk országgyűlési képviselője, f. hó 19-én, a kultusz-miniszteri tereza tárgyalása folyamán, a kolozsvári egyetem tételénél felszólalt, sürgetve ezen egyetem teljes kiépítését. Beszédje ezen czéljának sok tudással és a közművelődési czélok iránt való őszinte lelkesedéssel szép keretet adott az erdélyi fejedelmi korszak, különösen Bethlen Gábor Sápáczai Cséri János kulturális törekvéseinek és az egyetemi fejlődésnek indult Bethlen-kölélgium nagy fontosságú szerepének ismertetéséből. A vita előrehaladt stádiumában Wlassics miniszter óhajára ugyan jelentékenyen megrövidítette beszédje történelmi fejtegetéseit, s a lehető rövidre fogta azon okok részleteztését, melyek az erdélyi egyetem és kultura emelését nemzeti szempontból sürgetik: beszédjét állandó figyelemmel s érdeklődéssel hallgatták és tetszéssel üdvözölték. Az alábbi sorokban kivonatossan közöljük a beszéd főbb részeit.

T. ház! (Halljuk! Halljuk!) A kolozsvári Ferencz József tudomány-egyetem a f. év őszén 30 éves fennállását fogja ünnepelni. E nap azonban nemcsak magának az egyetemennek lesz ünnepe, hanem mindazoknak, akik hazánkban a felvilágosodásnak, a tiszta, a valódi tudományosságának, a szabadelvű nemzetművelődésnek igaz, önzetlen barátai! E napon hálás kegyelettel kell áldozni Eötvös emlékének, aki előkészítette, Trefort szellemének, aki végrehajtotta a kolozsvári egyetem felállításának tervét, nemzetünk több évszázados óhaját. Igen, t. ház! Az egyetem felállításának terve nemcsak a legújabb kor szüleménye. Ezelőtt 331 évvel, 1571-ben, János Zsigmond, Magyarország választott királya és Erdély fejedelme, az akkori időben felállított kolozsvári, gyulafehérvári és nagyváradai főiskolák betetőzésül egy egyetemet kívánt létesíteni és pedig nem Gyulafehérvárat, a zajos élénk, fejedelmi fővárosban, hanem a közel fekvő, csendes szép vidéken: Szászsebesen, amelyet várfalakkal kívánt körülvenni, hogy a felállítandó egyetem ment legyen a harci élet zajától az ellenséges támadásoktól, szóval a mai értelemben vett modern egyetemi várost óhajtott alapítani. János Zsigmond korai halála azonban ezen egyetem létesítését megakadályozta és csak 10 évvel később állította fel Báthory István, Erdély fejedelme, akat egyszersmind Lengyelország is legnagyobb királyai sorában tisztelhet, Erdély első egyetemet.

Igen t. képviselőtársaim közül bizonyára sokan vannak, akik velem együtt csodálattal adóznak I. Napoleon genie-jének; de en az ő lángszének különösen azon vonását csodálom, hogy a háborúk zivatarai között, veres csaták előestéjén is nemcsak a francia harci dicsőség gloire-ja lebegett szeméi előtt, hanem a francia szellem művelődésének mennél magasabb fokra való emelése is betöltötte hatalmas lelkét. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) És ime, Báthory István, távol e hazától messze lengyel földön, háborus idők közepette is, szeretett hazájára, magyar népére gondolt akkor, amidőn Vilnaban 1581. május 12-én kiadta a kolozsvári egyetem alapító levelét. (Halljuk! Halljuk!) Igaz, hogy ez az egyetem nem sokáig állott fenn; az akkori háborus idők viszontagságai 1505-ben megszüntették és nem is létezett azután ott egyetem 1774—1775-ig amidőn Mária Terézia újból megalapította. Igaz hogy időközben Bethlen Gábor fenyes főiskolát állított fel Gyulafehérváron, ahova korának legkiválóbb tanárait hívta meg oly nagy fizetéssel, amely akkor

is, most is bizonyára páratlanul áll, amennyiben 1800 aranyforintra, a mai érték szerint közel 19.000 koronára ment egy-egy tanár évi fizetése; azonban, sajnos, (Halljuk! Halljuk!) Bethlen Gábornak korai halála megakasztotta azon tervét, hogy egyetemmel emelje ezt a főiskolát. Utódai sem voltak képesek ezt megvalósítani, és pedig annál kevésbé, mert 1658-ban a török és tatár dúlás Gyulafehérvárt és vele a főiskolát teljesen elpusztította, olyannyira, hogy amidőn később, 1662-ben, Apaffy Mihály fejedelem ezen főiskolát hamvaiból új életre akarta kelteni a főiskolát Nagy-Enyedre volt kénytelen helyezni, ahol az — ismételt elpusztítása és kirablása, sőt a tanárok és tanulók leöltetése dacára — megújulva, mind e mai napig fényes sikerrel teljesíti nemzeti hivatását (Ugy van! Ugy van! jobboldal.)

T. ház! Tekintettel arra, hogy a kultuszminiszteri tärca tárgyalását minél előbb be öhajják fejezni, melőzőnöm kell a kérdés további érdekes és tanulságos történelmi részét és csak a mai kolozsvári egyetem ügyével foglalkozom. (Halljuk! Halljuk!)

A kolozsvári egyetem 30 éves történetére visszatérve, abból egy meglehetősen szomorú tanulságot kell levonnunk, azt t. i. hogy hazánk jelenlegi pénzügyi viszonyai között egy harmadik egyetemnek létesítésére még csak gondolni sem lehet. Pedig előttem is éppen úgy, mint minden t. képviselőtársam előtt, a magyar tudomány fényes képűl tűnik fel ama jövőendő kor, amidőn Pozsonyban, Kassán, Szegeden és Debreczenben egy-egy teljesen berendezett, kitűnő tanárokkal és igazi egyetemi életet élő lelkes fiatalokkal bíró egyetem fog egymással nemes versenyre kelni. Amíg azonban ez a szép ábránd megvalósul, nem tehetünk mást, mint azt, amit Ballagi Géza t. képviselőtársam szépen fejtegetett, hogy lehetőleg akadémiáink fejlesztésére kell törekednünk; (Élénk helyeslés jobboldal.) mindenképpel pedig a kolozsvári egyetemet kell teljesen kiegészítenünk. (Élénk helyeslés jobboldal.) Hiszen a kolozsvári egyetem példája mutatja legjobban, hogy azzal a lelkes elhatározással, amelyel törvényhozássá lett kimondva és törvénybe lett iktatva az egyetem felállítása; azzal a buzgó intézkedéssel, hogy a t. kormány 40—50 kitűnő tanárt nevez ki; meg nem létesítünk egyetemet Ime, Kolozsvárott milyen sok kedvező előfeltétele volt az egyetem létesítésének; a mult emlékein kívül ugyanis egy orvos-sebészeti intézet, kir. jogakadémia, a nemzet áldozataiból épült gazdag muzeum, nagyszerű könyvtár, kórházak és a tudós világ kiváló férfiai állottak rendelkezésre; és mégis, dacára annak, hogy 30 év leforgása alatt oly sokat áldozott az ország, oly sokat tett a kormány, különösen pedig a csodálatunkat és tiszteletünket oly méltán kidermélő vallás- és közoktatásügyi miniszter ur, azt kell tapasztalunk, hogy nagyon is sokat kell még áldoznunk, hogy teljesse tegyék az egyetemet az egyetemi oktatás czéljaira.

Igaz, hogy az egyetem létesítése a legkedvezőtlenebb pénzügyi viszonyok között történt; igaz, hogy a régi Báthory- és Maria Terézia-fele egyetemi épületekben nem lehetett elhelyezni czélszerűen az egyes tanszékeket; igaz, hogy az orvosi kar czéljaira szolgáló „Karolina“ kórház épülete rozoga és szűk volt; igaz, hogy hiányoztak a gyűjtemények, a természettudományi és vegytani kísérletek részére megfelelő helyiségek és így nem csoda, hogy 30 év kellett ahhoz, hogy a lelkes, a buzgó, sok fényes névvel dicsekedő tanári kar folytonos előterjesztése és esdése folytán nem fényes, de valóban czélszerű új épületekben nyerhetett elhelyezést az egyetem. És ugyancsak első sorban a kitűnő tanári kar buzgalmának, folytonosan emelkedő tudományos hírének lehet köszönni, hogy az egyetem tanulóinak száma 258-ról tíz év múlva 1882/3-ban 456-ra, 1892/3-ban 624-re és 1901/2. tanevben 1469-re emelkedett; — ők teremtették egyetemi életet, ők hódítottak híveket a magyar tudományosságnak. Ezeket látva, tapasztalva, bizony nagyon is megfontolandó a 3-ik egyetem kérdése.

De hát nálunk mindent az államnak kell teremteni; nálunk ritkaság számba megy, ha valaki egy egyszerű népiskolát állít, mert nálunk nincsenek amerikai gondolkozású Crösusok, akik milliókat számnak, hagyományoznak főiskolák, egyetemek létesítésére; nincsenek Cecil Rhodések, kik testben és lelkben egyaránt hatalmas ifjuság számára tesznek óriási alapítványokat.

Vészi József: Nálunk csak prédikálják az altruizmust a nagy urak!

Török Bertalan: Éppen azért, midőn azt látom a költségvetésből, hogy a magyar állam 927.000 koronát fordít ez évben is a kolozsvári egyetem rendes kiadásaira és 871.000 koronát rendkívüliekre, halásan ismerem be a törvényhozás és a kormány hőkezűségét, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur fenkölt gondolkodását. (Élőzenges a jobboldalon.) E nemes jóindulatra appellálok, midőn a kolozsvári egyetem teljes kiépítését, teljes kifejlesztését kérem. Hiszen az igen tisztelt

miniszter ur igen jól tudja, hogy az orvosi kart kivéve, a többi tudomány-kar részére annyira szükséges gyűjtemények s a nagyrésztük könyvtár teljesen megfelelő elhelyezésére még nincsen épület, s e gyűjtemények évi dotációjára bizony nagyon szegényes. (Ugy van! jobboldal.)

Itt különösen ki kell emelnem az erdélyi muzeum-egyletnek fontos hivatását, (Halljuk! Halljuk!) mely az egyetemmel kapcsolatban lévén, tulajdonképpen az egyetem czéljait szolgálja. Igaz, hogy a kormány és a törvényhozás némi viszonzásul 10.000 koronát ad évenként az erdélyi muzeum-egylet részére, de hogy ha figyelemmel olvassuk az egyletnek mult év január havában a nagyméltósági miniszter urhoz beadott folyamodványát, ebből elég szomorúan kell tapasztalunk, hogy dacára annak, hogy olyan nagyrésztük könyvtár és oly rendkívül gazdag muzeum áll rendelkezésére a nemzeti buzgóságából, azoknak úgy elhelyezése, mint különösen egyetemi czélokra való használata tekintetében nagyon sok kifogást lehet tenni. (Ugy van! a jobboldalon.) Azon tudatban, hogy a t. ház tagjai is rokonszenven viseltetnek ezen intézet iránt, és azon reményben, hogy hajlandók lesznek nagyobb áldozatra is, ez emlékirat nyomán fel kell említenem, hogy a könyvtárnak nincs megfelelő épülete, hogy az erem- és régiségtár egészen szűk helyiségben van elhelyezve, holott az egyike a legértékesebb hazai régiségtáraknak. Az évről-évre előforduló rendkívül gazdag leletek és egyes igen értékes gyűjtemények megvásárlására nincs elég pénz, mert csakis 1800 koronára megy az évi dotáció, amit jelenleg az egyes szakgyűjteményeknek rendelkezésére bocsátanak, minél fogva rendkívül értékes, sokszor történelmi becsű kincsek megszerzését kell mellőzni és a hazai történelem szempontjából fontos asatásokat kell elhagyni az anyagi eszközök hiánya miatt.

Felémítem az emlékiratból, hogy pl. a növénytar kiváló öre a ritka becsű növénygyűjtemény konzervácziója tekintetében eddig jóformán a két keze munkájára volt utalva, mert nincs megfelelő segédőre.

T. ház! Amikor ily gazdag gyűjteménye van az egyetemnek, és egyes tanárok kénytelenek ilyen kiegészítő technikai munkákat is végezni, akkor igen természetesen találhatják, hogy teljes igazam van, amikor az egyetem teljes kiépítését, kellő személyzettel való ellátását és a gyűjtemények részére megfelelő épületek felállítását tisztelettel kérem. (Helyeslés a jobboldalon.)

Teljesen bízva a nagyméltósági miniszter ur eddig is tapasztalt jóakarataiban, és abban, hogy mint a magyar tudományosság kiváló pártfogója és művelője, megbecsüli a kolozsvári egyetem munkásságát, kérem, hogy a jövő évi költségvetésben kezdve mindaddig vegyen fel egy megfelelő összeget a kolozsvári tudományos egyetem számára, amíg ez az egyetem teljesen be lesz rendezve és ki lesz építve, hogy teljes erővel és buzgalommal szolgálhasson a magyar tudományok dicsőre és hasznára. (Helyeslés a jobboldalon. szöveget többet üdvözlök.)

Werner Gyula beszéde.

(Folytatás.)

Kifogásolom harmadszor a földrajz tanítását, nemcsak azért, mert a tananyag olyan keves, hogy abból Magyarországnak teljes képet és fogalmát az ifju meg nem szerezheti, hanem főleg azért, mert az elemi és felőbb népiskolákban nem Magyarországnak, hanem az osztrák-magyar monarchiának földrajzát tanulják... (Mozgás.)

... A határok, az ország területe, a népesség, az ipar, a kereskedelem, a művészet mind együtt tárgyalatik, mintha nem is volnánk külön állam, ahol a monarchia egész földje nem egyszer nevezetik államterületnek, (Mozgás.) ahol a monarchia 18 nemzetisége közé nemcsak hogy besorolják a magyar nemzetet, de a tizedik helyre sorozzák úgy, hogy utánunk már csak a görögök, albánok, örmények és cigányok következnek... (Mozgás.)

A szerbek, a ruthének, horvátok, lengyelek ebben a díszes névsorban mind előttünk kevélykednek. (Mozgás jobboldal.)

A falusi iskolákban pedig — és ebben volna mulatságos is, ha nem volna olyan végtelenül szomorú — a tanítási módszernek isszuk meg a levét. (Halljuk! Halljuk!) Ugyanis egy elfogadott tanítási módszer, hogy az ifjut először községe vagy városa fogalmára tanítják meg és fokozatosan térnek át azután az egész haza fogalmára. Már most mit tesznek némely elmés nemzetiségi tanítók? (Halljuk! Halljuk!)

Az év elején nagy buzgalommal kezdik magyaragatni a községeknek minden érdekességét, gondolom még arról az erdőcskéről sem feledkeznek meg, ahol ünnepnapokon a fiatalság táncra perdül és ahol az a kis nebuló is táncra fog kerekedni egy lenhaju szép-

séggel, ha majd felcseperedik. (Derűtlenség.) A községről átmennek a szomszéd községre, jön azután a járás, járás után a vármegye, vármegye után jönnek a szomszéd vármegyék. Mindezeknek tanításába a tanító ur nagyon belemélyed azután következik az országrész. Tudvalevő hogy Erdély mint országrész is külön állami életet élt, amelynek emléke itt-ott még mindig megvan az emlékekben. Erről is bővebben és alaposabban kell beszélni. Mindebben az egyetemes Magyarországi képet az az ifju nem kapja meg. Vegre rákerül majd a sor arra is. Megtanulja az ifjuság, hogy ime, Magyarország nemcsak közjogi és geográfiai fogalom, hanem élő valóság is édes mindnyájunknak. A tanító talán buzgón is látja neki, hanem akkor kifogy az időből, a végtelen idők homokóráján az iskolaév szépen lepergett és a nebulókat a harmadfü-csikókkal együtt kicsapják a mezőre. Ime, egy kifogástalan pedagógiai tetel, amelyet minden józanészű uriember magának vall és elfogad, amely talán benne van az állami tantervekben is, így fordítatik a magyar nemzet érdeke ellen! (Ugy van! jobboldal.) Mennyire igaza volt Szita-gyi Dezsőnek politikai hatyudalában, amidőn a szabad-élv-párt értekezleten azt mondta, hogy minden erejét össze kell szednie a törvénynek, hogy lépést tartson azzal, ami lépten-nyomon az ő kijátszására törekszik, — az emberi ravaszsággal. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Kifogásolom (Halljuk! Halljuk!) a történelem-tanítás szellemét, és hogy ezen kifogásomat be is bizonyíthatassam méltóztatsek megengedni, hogy egy tankönyvből, abból a kis, 68 lapos tankönyvből, nemely idezetet felolvassak. (Halljuk! Halljuk!) A honfoglalásról, anyai dicső nemzeti époszunk tárgyáról, nem is beszéltek, amelyről pedig ez a könyv csak azt mondja, hogy Magyarországot minden jelentékenyebb harc nélkül foglaltuk el. (Mozgás.) Erről nem beszéltek, mert egy más beszédemben erre már kitértem, hanem lassuk Budavár bevételeit.

Ez mint katonai cselekedet is fényes volt, egyike a legszebb haditetteknek, mint politikai cselekmény pedig hazánk életére nagy befolyást gyakorolt, mert tulajdonképpen ezen a napon szabaddultunk fel másfel-száz-ésteendő török rabság alól. Ha a hidegségnek van fokozottabb fogalma, mondjuk, hogy jégbehűtött hidegség. (Derűtlenség.) ez a tankönyv azzal írja le Budavár ostromát és bevételeit. (Olvassa.) „8000 brandenburgi katona vett részt Buda ostromában és elfoglalásában.“ Ennyi az egész. (Nagy mozgás.) Hogy ott 8000 brandenburgi volt és hogy ezt emlékeztünkbe visszaidézi, ezt még értem, de hol maradt Petneházy, hol a magyarság és a hajduság? Mert méltóztatassanak elhinni, hogy Magyarország fővárosának visszafoglalásában résztvettek ők is és pedig vitézséggel és vérük hullatásával. (Élénk tetszés.)

Eperjes. (Halljuk! Halljuk!) Nemzeti szenvedéseink kalvariájának egyik legszomorubb állomása. Lássuk, szerzünk mit mond róla? (Halljuk! Halljuk! Olvassa): „Kellemtelen örömcsepp módjára cseppent a győzelmi mámorba Karaffa tábornok vasközű kormányzata.“ Hát hiszen Mátyás király kormányzata is vasközű volt és mégis az igazságosságnak és emberzeretnek mintajaként jegyezte fel a história. De menjünk tovább. (Olvassa.) „Ez időtájt jut Erdély is a Habsburg ház jogára alá. Milyen kiváló érdeme volt Karaffa tábornoknak, (Nagy mozgás a Ház minden oldalán.) aki itt nem volt olyan darabos és kevésbé volt előítéletes, mint Magyarországon.“ (Nagy mozgás.) Igaz, Magyarországon egy kicsit előítéletes volt ez a vasközű tábornok ur. (Élénk mozgás.) Terdig járt a magyar emberek vagonában, hitében, szabadságában és életében. (Ugy van! Ugy van! jobboldal.) teteteinek emlékeztetést oly magas bitófára szegezte a magyar történelem, ahonnan azt többé halandó ember keze le nem veszi; még e könyv szerzőjének sem sikerült levennie, mert még ő is szigorúan elítéli, mert azt mondja Magyarország hőherjáról, hogy — mint egy alapítványi hölgyecskének — előítéletei voltak. (Mozgás.)

(Folytatása következik.)

Vegyes hírek.

— **Lapunk t. olvasóit kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürgősen be- küldeni sziveskedjenek.**

— **Zalathnáról** írja levelezőnk, hogy Szász József t. vármegyénk népszerű és közszeretethen álló alispánját, fényes fogadtatásban részesítették első hivatalos látogatása alkalmával. A tudósítás lapunk zárta- kor érkezvén, a jövő számban közöljük részletesen.

— **Müller Mihály**, vármegyei tisztii főügyész, mint részvétellel értesülünk, súlyos betegen fekszik. Tudógyuladás támadta meg az erőteljes férfit, de reméljük hogy a közbecsülésben álló beteg mielőbb kiépül bajából és ismét teljesítheti sok irányu társadalmi működését.

— **Werner Gyula üdvözlése.** Dr. Werner Gyula orsz. képviselőt a kultuszvitában mondott nagy beszéde alkalmából a Nagyszébeni Magyar Polgári-Kör tagjainak nevében feliratban üdvözölték Pünkösztől Gergely 48—49-es honvéd őrnagy, Bem tábornok volt hadsegéde, dr. Szócs Géza tanár, a kör titkára, boronkai Demjánovics Andor, Bonuáz Ernő, Cholnoky Karoly tanárok, Lenhardt Ádám kir. kath. tanító, Székely György háztulajdonos és Kulcsár József iparos, tolmácsolva a halát és tisztet, melyet Werner iránt a nagyszébeni magyarság érez.

— **Nekrológ.** Hollósy Pistika, Hollósy István, lapunk szorgalmas munkása és neje született Straub Róza fiacskája, három esztendőskorában meghalt Budapestben. Temetése f. hó 20-án volt a Stáhl-utca 1. száma alatt lévő gyászszobából. A legmélyebb részvételt vagyunk kedves munkatársunk iránt a nagy csapás alkalmából.

— **Tanító-egyesületi gyűlés.** Az alsófehérvármegyei általános tanító-egyesület ez évi közgyűlést f. évi május hó 12-én Vizaknán tartja meg. A közgyűlés a nemzeti kegyele. ünnepélyességével lesz összekötte. Vizakna városa ezen a napon emléktáblával jelöli meg azon épületet, melyben Petőfi, lángelkű költőnk, az 1848—49-iki önvédelmi harc alatt utoljára Vizaknán tartózkodott. A tanító-egyesület a honvédelmet fogja megkoszorúzni. Beszédet Szabó Gyula maroscsuci áll. isk. ig. tanító fog tartani. A közgyűlés imponánsnak ígérkezik. A gyűlésen részt venni szándékozó alapító, pártoló és tiszteletbeli egyleti tagok, valamint tanügybarátok felkéretnek, hogy megjelenési szándékukat — az elszállásolás czéljából — Takács István áll. isk. igazgató-tanító urnál május hó 1-ig jelentsek be. Gyűlés végén közbeidő lesz. Egy teríték ára 3 korona. Megyei tanítószövetség nagy része jelen lesz. Hisszük, hogy a vizaknai polgárság részéről meleg fogadtatásban részesülnek s a nepoktatásügy lelkes harcosai egy szép nap boldog emlékeivel oszlanak szét.

— **Adomány.** A nagyenyedi kisegítő takarékpénztár, mint minden évben, az idén is 100 korona adományt juttatott — közgyűlése alkalmából — a helyi önkéntes tűzoltó egyesület pénztárába. A szép adomány önmagát dicséri, az egyleti parancsnokság pedig ez uton is köszönetet mond az adományért az igazgatóságnak.

— **Holdfogyatkozás.** Kedden 22-én este teljes és igen szép holdfogyatkozásban gyönyörködhetek az érdeklődők, és az ég felhőtlen, tiszta léven, kezdetétől végéig figyelemmel kísérhették. A teljes holdból már feljötté alkalmával kiharapott egy kis részt a föld árnyéka és ettől kezdve fokozatosan fogyott s mind szebb látványt nyújtott, amint az éj sötéteje leszállt. Nyolcz órakor már az egész korong elsötétült s úgy nézett ki, mint egy sötét fátollal bevont sötétvörös réz tányér. Kilenc óra felé nyújtotta a legszebb látványt, mikor alsó része kezdett kibontakozni az árnyékból és a fényben tündöklő kis karaj úgy nézett ki, mint egy szikrázó gyémánt diadem. Tíz órakor már teljes tányérja hintette ismét ezüstös sugarait a csipős hidegben didergő földre. A városatyák, úgy látszik, nem vettek tudomást e holdfogyatkozásról, mert a városon egy utcalámpa sem volt felgyújtva és így egy órán keresztül pokoli sötétség borult a városra.

— **Időjárásunk** csak nem akar állandó és tisztességes jelleget ölteni. Alig egy kis nagyon is szükséges eső mutatkozik, valóságos szélviharok úzik el. Így kedden is egész nap fagyaló orkán dühöngött, mely bizony a még gyenge növényzetnek és virágjukban álló gyümölcsfáknak nagy kárát okozta.

— **Halálos szerencsétlenség** ifju áldozata lett Márton Sándor Bethlen-főiskolai I. g. o. tanuló. Az elmúlt napokban több tanuló társa játékközben felémelte és oly szerencsétlenül ejtették le, hogy fővel bukkolt alá s oly súlyos agyrázkódást szenvedett, hogy harmadnap ennek következtében, hozzátartozói kétségbeesítő bánatára, meghalt. A szerencsétlen baleset, mely intésül szolgálhat a gyermekek sokszor tulhajtott pajkosságát illetőleg, általános és mély részvételt keltett.

— **Polgármesteri jelentés.** Nagy-Enyed r. t. város polgármesterének az 1901. évről szóló jelentése csinos kiállításban elhagyta a sajtót s megküldetett a képviselő-testület tagjainak. Ezen jelentés szerint a városi közigazgatás hatásköréhez tartozó 17075 ügydarab; közigazgatási tanácsülés 66, árvaszék ülés 40 tartatott. Képviseleti közgyűlés 6 volt, melyeknek nevezetesebb határozatai közölve vannak. A közegészségügyi jelentés szerint városunkban ezer lakosra esik 27 születés, 17 haláleset, tehát 10 szaporulat, ami igen jó eredmény. Esketés azonban 1000 lakosra csak 6 esik, ami nagyon kedvezőtlen arány. A heveny fertőző betegségek közül a gümő kór egymaga háromszor annyi áldozatot szedett, mint a többi összesen; 37 haláleset történt miatta. Három utca csatornájának újból kövezése, a sétater kisebbsé tetele, a közutak pontos felügyelete és szaporítása s az utcáseprezés szigorubb keresztülvitele mind jó hatással voltak közegészségügyünk javulására.

A IV. fejezetben a rendőrség V. a községi bíróság ügyforgalma, VI. a katonai ügyek, VII. iparhatósági ügyek, VIII. állami anyakönyvvezetés adatai vannak ismeretve. Ez utóbbi szerint születés volt 199, halálozás 162, házasság 42. IX. ezim alatt a városi tanügy van ismertetve. Ezen kimutatás szerint a helybeli tankötelesek száma 1719; népiskolákba jár 637, középiskolába 462, pol. leányiskolába 157, ipariskolába 198, szakiskolába 130, kisdudó odába 236. X. Gazdaság. XI. Erdőgazdaság XII. Árvaszék s végül a f. é. költségeloirányzat egészítik ki a tanulságos és szépen egybeállított jelentést.

— **Beküldetett.** Teljes bizalommal fordulhatunk polgármester urhoz, mert tudjuk, hogy szavunk nem vész kárba, különösen ha a sétaterről és annak kellemességéről van szó. Kerjük tehát, hogy ha már oly sokat fáradozott ezen kert szépségeért, tegye meg azt még, ügyeltessen arra, hogy holmi kelletlen suhancok gummi pu-kákkal és más hasonló ölo avagy fogdoso szerszámokkal ne pusztítsak a szegény ártatlan éneklő madarakat, melyek kedves csevegésökkel oly kellemessé teszik a setáló közönségnek ott töltött idejét. Kerjük meg arra is miután szigorú miniszteri rendelet is adott ki a hasznos és éneklő madarak megvédelmezése tárgyában, utasítsa ennek pontos betartására az illetékes közegeket, avagy parancsolja meg a kert felügyelőnek, hogy jartok-keltőkben tartsák kötelességöknek ezen körülményre különösen figyelemmel lenni, és egy pár erőlyes fellepés és példás büntetés meg fogja menteni az ártatlan kis madarakat az ily szivetele, hasznatlan fraterék kezeitől. B. L.

— **Beküldetett.** Közlebről egyik éjjeli vonathoz sietvén, gyalog tettem meg a három kilométernyi utat lakasomtól a vasuti állomásig. Mondhatom, hogy tisztességes uton hat kilométernyire is szivesebben elmenek, mint a Szentkirály-utczából a pályaudvarra vezető sikátoron át. A szó szoros értelmében nemcsak a sartengerben való furdésnek van itt az ember kitéve, de meg a testi épsége sincs biztonságban. Meg megjáma, ha valamelyes világítás volna ebben a hepehupás, gidres gödrös sikátorban; mert a végén pislog ugyan két szerény lámpának a halvány fénye, ezek azonban nemcsak hogy nem látják el világossággal az utat, de sőt sertik a sötétben bukdácsoló szerencsétlen gyalog embernek a szemét, kit utja éjnek idején ide vezérel. Én részemről hálásan legeztem fel, midőn a sikátorból nagynehezen kijutottam; hálával voltam eltelve a Gondviselés iránt, hogy szerencsésen érhettem a végére ennek a nyaktörő utnak; s elhatároztam, hogy jövőre mielőtt ilyen veszedelmes dologra rászannám magamat, gondoskodni fogok a végrendeletmről. Addig is azonban kötelességemnek tartom a magam és sok gyalogszeres emberársam élete biztonságára érdekében az illetékes városi hatóság szives figyelmét erre a sikátorra felhívni. Gy a l o g s z e r e s.

— **Magyar Remekírók.** A Franklin-féle Magyar Remekírók az által válnak igazán nemzeti művé, hogy ki z a r o l a g magyar klasszikusokat tartalmaznak. Azt a szép tervet, hogy az összes magyar remekírókat egy nagyszabásu gyűjteménybe egyesítse, csak a Franklin-Társulat vihette keresztül, mivel ez a társulat szerezte meg kizárólagos tulajdonjogát azon remekírók műveinek is, melyeknek kiadási joga törvény szerint még fel nem szabadult. Tehát csakis a Franklin-féle Magyar Remekírók gyűjteményében találhatók fel az összes magyar klasszikusok; Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garay János, Kemény Zsigmond Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vajda János és Vörösmarty Mihály műveit más kiadó nem bocsathatja közre, ezek nélkül pedig a magyar remekírók összkialdása el sem képzelhető. A Magyar Remekírók 3 koronás havi részletfizetés mellett megrendelhetők lapunk kiadóhivatala utján; e végből a jelen számunkban foglalt hirdetés rendelőlapja kivágandó és aláírva beküldendő.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

Sz. 2253—1902.

közig.

Hirdetmény.

Nagy-Enyed város közönsége tulajdonát képező, a felenyedi és muzsinai határban fekvő ugynevezett Papir, Martalatti és Sztítás, egyenként 3—3 kövű lisztelmalom 1902. évi június hó 30-ik napjának éjjeli 12 órájától kezdve három egymásután következő évre 1902. évi május hó 7-én d. e. 10 órakor a városház közgyűlési termében nyilvános szó- és írásbeli árverésen bérbe fognak adni.

Kikiáltási ár:

1. a Papirmalomra nézve évi 1200 korona,
2. a Martalatti malomra nézve évi 540 korona,
3. a Sztításmalomra nézve évi 280 korona.

Árverezni kívánók kötelesek a mindenik malomért külön megállapított kikiáltási ár 10%-át bñatpénzül letenni.

Miről érdeklődők azzal értesítettek, hogy a részletes feltételek a városi kiadóhivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A városi tanácstól.

Nagy-Enyeden, 1902. évi április hó 16-án.

Dr. Varró,
polgármester.

162 1—2

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”
Nagy-Enyeden, 1902. évi május hó 4-én

tenyészállat-kiállítást
rendez.

134 4—6

Dijazás alá esnek:

- I. Magyar erdélyi fajtánál: közsegi bikák, borjas tehének, tenyésztehének és üszök.
- II. Havasi, esetleg pinzgauzi fajtánál: 1—3 éves bikák, tehének és üszök.
- III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-tehének.
- IV. Sertés: Kisbirtokosok kanjai.
- V. Juhok: Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 56 különböző díj 1150 kor. értékben.

Bejelentések intezendők: Székelyhidy Viktor gazdasági egyesületi titkár urhoz Nagy-Enyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

Naponta kétszer friss sütemény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét csemege- és péküzletre felhívni. Különösen figyelmébe ajánlom a n. e. közönségnek kitűnő minőségű boraimat, melyeket a medgyesi Czell Frigyes és fia czég pinczejéből szereztem be.

1 liter finom asztali bor . . .	—64 kor.
1 " " pecsenye " . . .	—80 "
1 " " rizling " . . .	1—
7 deczi csemege gyógy Küküllő gyöngye	240 "
3 1/2 " csemege gyógy Küküllő gyöngye	130 "
7 " csemege gyógy rizling	220 "
3 1/2 " " " " "	110 "
7 " " " " " "	2—
3 1/2 " " " " " "	120 "
7 " " " " " "	160 "
5 " legfinomabb aszu	140 "
3 1/2 " " " " " "	1—

Továbbá naponta friss szebeni felvágottak, valamint csemege-sajt és friss székelytúró kapható.

T. vevőim szives pártfogását továbbra is kerve, maradok

tisztelttel

Beer G. Dániel,
sütő.

Naponta kétszer friss sütemény

Czukkorkák és bonbonok.

Első rendű főzmalmi lisztök nagy rakására.

INCZE ISTVÁN

mészáros és hentes

árjegyzéke

1 kgr. sertéskaraj	kor. 96	fillér
1 kgr. marhahús	72	"
1 kgr. I. oszt. borjúhús	72	"
1 kgr. II. oszt. borjúhús	64	"
1 kgr. III. oszt. borjúhús	56	"
1 kgr. sertéshús	88	"
1 kgr. pörkölt fehér szalonna	1	28
1 kgr. füstölt paprikás szalonna	1	44
1 kgr. császárhús	1	60
1 kgr. sonka	1	20
1 kgr. főzött sonka	2	40
1 kgr. zsír	1	44
1 kgr. lengyelkolbász	1	28
1 kgr. párizsi kolbász	1	44
1 kgr. száraz kolbász	1	44
1 kgr. disznósajt	1	20
1 darab szalvaládé		08
1 pár tormásvirslí		08

Jó minőség és pontos mérték.

Vorobicz Kálmán

vászon-, női- és férfidivat-üzlete
Nagy-Enyed, Főter. (Hid mellett.)

Alig pár hónapja, hogy szerencsém van Nagy-Enyed város t. közönségének azon nem elvét megismerni, hogy amiben csak lehet, magyar ipart pártol. Ottommal és nyugodtan tettem tehát bevásárlásaimat a tavaszi időnyre miért is bátorodom folhívni a következőkre n. e. vevő közönségem becses figyelmét:

Perutz Testvérek pápai pamut-, vászon- és chiffon-gyár gyártmányait. mint kitűnő, jó és szép árakra, melyek tartósságban fölül mulnak minden eddigi csehországi gyártmányt.

Kobrák cipő-gyár Budapest férfi-, női és gyermek-cipők, melyek híres tartóssága, csinosága és jósága a külföldiek által is jelesnek van elismerve, mely ugyancsak lehet ám büszkeségünk.

Goldberger-féle budapesti festő-gyár mosó karton, zephyr, molinos, satin és batistjai, melyek moshatóságáról felelősséget vállalok.

Budapesti és aradi paplan-gyárak gyártmányai nálam dús választékban kaphatók, selyem, satin, cachemire és karton minőségekben. Gyönyörködte ő dús raktárt tartok meg női ruha-kelmékben, díszekben ruha és blouse selymekben, női és férfi kesz fehérneműkben, kesz női blousok és alszoknyákban, nap- és esőernyőkben, továbbá szőnyeg-függöny-, ág- és asztalterítőkben, férfikalap, harisnyák, fej- és zsebkendőkben, beles rövidárakban.

A magyar ipar támogatásának eszméjével kérem tehát nagybecsű támogatásukat s vagyok

kitűnő tisztelettel
Vorobicz Kálmán.

Egyenes tartó valódi halcsontos mederekben nagy raktár.

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

Szakértőknek, tisztelőknek, postai, vasúti és rendőrszolgálatoknak, valamint mindenkinek, kinek jó órára szüksége van, szíves tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti genfi 14kar, elektro-arany-plaque remontoir órák „Glas-hütte” rendszer egyedül elrusítását átvettük. Ezen órák antimagnetikus precíziós szerkezettel vannak ellátva, legpontosabbban vannak szabályozva és kipróbálva és minden egyes óra három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órák, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Savonette) állanak, pompás és legdivatosabb kiállításúak és az újonnan feltalált abszolút változatlan amerikai, goldin ércből készülnek, valamint vannak átvonva, miáltal oly eredeti hasonlatosságuk a valódi arany órákhoz, hogy még szakértők által sem különböztethetők meg egy 200 korona értékű valódi arany órától. A világ egyedüli órája, mely soha sem körülbéli 3000 dicsérő levelet kapunk 6 hónap leforgása alatt. Ara egy úri vagy női óráknak csak 16 kor. vám- és bérmentve. Minden órához egy bőrtök ingyen. Legdivatosabb és legelgánsabb arany-plaque-láncok urak és hölgyek részére (nyak-láncok is) 3, 5 és 8 korona. Minden meg nem felelő óra kifogás nélkül visszavetetik, miáltal semmi kockázattal, Széki küldés utánvett vagy a pénz előleges beküldése ellenében. Rendelvények intézendők: **Uhren-Versandhaus „Chronos” Basel I. (Schweiz).** Levelek Svájcba 25 fill., levelezőlapok 10 filléres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.

Sz. 2130—1902
tkvi

Hirdetmény.

Közép-Orbó község telekkönyve közhelyei szabályozása következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletéhez képest átalakították, s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. t.-cz., az 1889. XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantositattik.

E czérból az átalakítási tervezet (előmunkálat) hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1902. évi május hó 20-án** fog megkezdődni.

Ennélfogva felhívatom:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják be, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves atvezetésekből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kiüzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszereljenek, parkodjanak s azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékek elengedési kedvezményétől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt kövételre vonatkozó zálogjog vagy megszünt

egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyintén az új bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosa, hogy a bejegyzett jognak törlesztésével, illetve, hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesethen a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagy-Enyed, 1902. évi április hó 12-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

157 2-3

Törlesztéses kölcsönöket nyújt

előnyös feltételek alatt 20, 30, 40, 50 évre terjedőleg már 400 koronától felfelé az

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank R-t.

Alaptőke: 800.000 kor. Tartalékalapok: 200.000 kor.

Intézeti iroda:

Kolozsvárt, Rózsa-utca 1. sz. saját házában.

Prospektussal kívánatra ingyen szolgál az

156 2-24

Igazgatóság.

„FEEOLIN”-t.

Milió hölgy használja a „FEEOLIN”-t.

Hé dezzé csak háztörvénst, hogy a „FEEOLIN” nem-e a legjobb kozmetikai szer a lények, a hajnak és fogaknak!

A legbiztosabban arc és a legcsinább kezek alkével, fide, finom-ágot és alakot nyer a „FEEOLIN” használata által. A „FEEOLIN” 42 legnemesebb és legfrissebb növényből előállított szappan. Jótállunk továbbá, hogy az arc redői és ráncok, bőrártalmak (mitesser) és ar-pörpörök (winmerli) stb. a „FEEOLIN” használata által nyomtalanul eltűnnek. A „FEEOLIN” legjobb hajfeszítő — hajápoló — és hajszépség-szer, megakadályozza a hajhullást, a megkopaszodást és a fejbetegségektől megóv. A „FEEOLIN” egyben a legtermészetesebb és legjobb fogtisztosító. A ki a „FEEOLIN”-t el- és szappan helyét használja, fiatal és szép marad. Kételezzük magunkat a pénz azonnali visszaadására, ha a „FEEOLIN” használata nem sikeres. Egy darab ára 1 kor., 3 darab 2,50 kor., 6 darab 4 kor., 12 darab 7 kor., Egy darab után 10 fillér, 20 fillér, 3 darabban 60 fillér. Utánvételt 60 fillér, el több. Megrendelhető FEITH W. úr akarában Bécs, VII. Mariahilferstr. 38.

Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

FRANKLIN TÁRSULAT kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle MAGYAR REMEKIRÓK gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szépligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden remekirő munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

Kedvezmény a Magyar Remekirók megrendelőinek.

Magyar Remekirók megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar Shakspeare, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában, s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekirók-nak.

A Magyar Remekirók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félvelel jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekirók 3 koronás (Shakspeare színműveivel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhetők meg e Rendelő-lap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a Közérdek kiadóhivatalához.

A magyar nemzeti irodalom kincsesházát képezi a Magyar Remekirók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradvány alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyetlen egyöntetű összkiadásának ára 55 kötetben, díszes vászonkötésben 220 korona.

Ezen kívül benn lesznek a MAGYAR REMEKIRÓK könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr., Teleki László gr., Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kuruczöltészet

RENDELŐ-LAP.

A „Közérdek” kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Rt.-től Budapest, VIII. Üllői-ut 18.

a) A „Magyar Remekirók” 55 kötetben 220 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvételt.

b) A „Magyar Remekirók” és Shakspeare műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvételt.

c) A „Magyar Remekirók” és Shakspeare műveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletben.

d) A „Magyar Remekirók” Shakspeare nélkül 220 koronáért, fizetendő 3 koronás havi részletben.

A gyűjtemény első sorozata megjelent, félvelel jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénnytársaság pénztárában Budapestben fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlített. A részletek be nem tartása esetén a folytatolagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartandók; a lejárt s le nem fizetett részletek a Társaságnak jogában áll, a portoköltség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszedni. A részletek emulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvételtik.

Lakhely és kelet: _____

Név és állás: _____

Olvasható aláírást kérünk.